

ФАШИСТСЬКА ПОЛЬЩА -- ТЮРМА НАРОДІВ

У зв'язку з новим розпорядженням польського уряду привітати політв'язнів до карних закладів, ЦК компартії Польщі, Західної України й Західної Білорусії видав відозву до трудящих цілого світу.

У відозві зазначено, що в польських тюрмах сидить багато тисяч політв'язнів і, що в Польщі досі застосовують старий царський карний кодекс, а в тих частинах Польщі, що раніше належали до складу Пруссії й Австрії, застосовують ті ж статті кримінального кодексу, що застосовувалися в Німеччині, ні в Австрії.

Польські суди за саме тільки поширювання комуністичних листівок засуджують на смертний тюрмний вирок, під натиском робітничих мас, каю на смерть замінюють каторгою на 10—15 років.

Польський уряд, — каже з горем у відозві, — свято берегаючи царські закони, позбавляючи політв'язнів навіть тих жалюгідних привілеїв, які давав їм царський уряд.

У Польщі не тільки за комуністичні переконання карають каторжною тюрмою. Тисячі не-партийних робітників і селян засуджують такою самою дозою, як і комуністи, за найменші спроби вчинити опір звірячому режимові фашистської диктатури П'ясуєцького за спробою боронити свій шматок хліба, своє життя й свою людську гідність від насильства фашистської влади.

Польща — тюрма народів: 40 відс. людності Польщі скла-

дається з народів, сидимих приєднаних до Польщі”.

Далі в відозві наведено відомості про жахливих катувань політв'язнів, як от вбивання сечі в ніс, биття залізними прутами, гвалтування жінок тощо.

Нерівна боротьба, яку проводять в багатьох польських тюрмах політв'язні проти своїх катів, викликає нові жертви, каліцтва і смерті. Найменший протест викликає биття й катування заарештованих. Остання зброя заарештованих — це голодування.

У відозві списано звирічі фашистські методи примусового “штучного годування” політв'язнів, що оголосили голодування.

— Катування й масові вбивства — говориться у відозві, — звичайне явище в усіх тюрмах Польщі. Тільки рішучий протест громадської думки найширших мас людей як фізичної, так і розумової праці цілого світу, може стримати підсудчину від кривавої розправи з безборонними невінниками”.

ЦК звертається також до робітників, членів соціалістичних партій, закликаючи їх приєднатися до цього протесту наперед свій політичний ватажок, який поспішають з “протестами” тільки тоді, коли йдеться про те, щоб укупі, з усією міжнародною буржуазією обмовляти Радянський Союз.

У відозві звертаються також до діячів літератури, мистецтва й науки з закликом не покривати своїм мовчанням криваві злочини польського фашизму.

РУМУНСЬКІ ФАШИСТИ НИЩАТЬ БУКОВИНУ

ПОМІЧНИКИ РУМУНСЬКИХ КАТИВ.

Негайно ж після окупації Буковини, румунські загарбники ретельно вглядалися на українську землю. Лівівіадія геть усіх українських шкіл і культурно-освітніх закладів поруч із шкідливим розгромом усюго українського суспільного життя — такий був перший крок румунських катів. Діти трудової української людності залянувшись неписьменні, бо хоч дехто з них і відвідують румунську школу, але вчитися їм румунською мовою надзвичайно важко і переважна більшість їх кладає школу-чирити їхню катівську справу.

На останніх парламентських виборах українська буржуазія, якій румунські фашисти в нагороду за ретельне слугування дозволили виступити зі своїм власним виборчим списком, зазнала рішучої поразки, дарма, що румунський уряд “гарантував” їй певну кількість мандатів. Маса виборців з поміж української людності не захотіла голосувати за локіальну румунську фашизму, давши їм цим самим гідну науку.

Намагаючись обдурити буковинських трудящих і вдати, нібито буржуазія “дає про українську школу” — а наразі не заперечувала проти такого стану справ, а й ретельно допомагала румунським загарбникам

чинити їхню катівську справу. Буковина була знищена фашистським режимом, який румунські фашисти в нагороду за ретельне слугування дозволили виступити зі своїм власним виборчим списком, зазнала рішучої поразки, дарма, що румунський уряд “гарантував” їй певну кількість мандатів. Маса виборців з поміж української людності не захотіла голосувати за локіальну румунську фашизму, давши їм цим самим гідну науку.

Намагаючись обдурити буковинських трудящих і вдати, нібито буржуазія “дає про українську школу” — а наразі не заперечувала проти такого стану справ, а й ретельно допомагала румунським загарбникам

до голови румунського уряду Йоргі з ліцеєрним “проханням” — Не відкрити українські школи, ні! Це було б надто сміливе прохання для локіалів. Вони “прохали” запровадити одну годину в день для навчання української мови в румунських школах на Буковині.

Крім того, Залозецької і Михалюк прохали дозволити українській буржуазії на Буковині відкривати підземні читальні, обіцяючи використувувати їх, як знаряддя для боротьби проти визвольних прагнень трудящої людності. Ось що, наприклад, пишуть ті локіальні румунські фашисти в своєму проханні.

— Коли б до якої читальні вдалося вихватити деяким комуністичним агітатором, то їх можна там легко вкрити й робити. Якби вникли в якінебудь читальні такі агітатори, то ми самі в національній інтересі зажадали б замкнення такої заразливої читальні”.

Як бачимо, українська буржуазія на Буковині дбає зовсім не про українські школи й читальні, а про щось інше. Під “читальними”, як видно зі слів її репрезентативів у румунському парламенті, вона розуміє спору прокаторські заклади, за допомогою яких можна було б вивалити й виволовувати передових українських робітників і селян та віддати їх на розправу румунському катам. Ось які пекельні плани будують помічники кривавого румунського фашизму! Під назвою “читальні” вони хочуть поставити капкан для робітників і селян.

Буковинська трудяща людність, звичайно, не дозволить себе обдурити й не піддає в цей капкан. Записавши нову ганебну справу буржуазії до довгого списку її злочинів, буковинські робітники й селянська бідолаша поруч з румунським пролетаріатом далі неупинно боротимуться за своє національне й соціальне визволення, за повалення кривавого фашистського режиму.

А. Х.

Румунська влада занепокоєна.

З Букарешту повідомляють, що румунська прикордонна охорона, а особливо портова поліція встановила надзвичайно суворий політичний догляд за матросами всіх суден, що прибувають з СРСР до румунських портів, без різниці національної приналежності суден. Владе застосує ці заходи, на тій підставі, що були випадки, коли матроси норвезьких, голландських, грецьких та інших торговельних суден, що проходили транзитом через румунські порти, провадили в цих портах більшовицьку пропаганду.

Наступ на зарплатню триває далі.

Магістрат міста Баранович заявив, що з 1 вересня звільнить всіх службовців, а після цього знов прийматимуть на роботу на нових, багатогірших умовах.

На цегельнях у Тарнові (краківське воєводство) триває страйк робітників, що вимагають збільшити зарплатню.

Наступ на зарплатню триває далі.

Магістрат міста Баранович заявив, що з 1 вересня звільнить всіх службовців, а після цього знов прийматимуть на роботу на нових, багатогірших умовах.

На цегельнях у Тарнові (краківське воєводство) триває страйк робітників, що вимагають збільшити зарплатню.

ФРАНЦУЗЬКІ “МИРОТВОРЦІ” НАМАГАЮТЬСЯ ЗІРВАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ РОЗЗБРОЄННЯ

Як повідомляє газета “Берзен Кур’єр” Франція посилено підготовлює ґрунт для того, щоб на вересневій сесії ради Ліги Націй домогтися ухвали про відкладання конференції в справах роззброєння.

В провідних французьких колах, — пише “Берзен Кур’єр”, — заявляють, що міжнародне політичне становище не дозволить здійсненню цієї конференції. За теперішнього міжнародного становища аж ніяк не можна чекати на успіх конференції. Французький уряд побоюється, що проблема роззброєння можуть ув’язати з проблемою міжнародних боргів та репарацій, так само, як це сталося з Губеровою пропозицією і що це може створити великі труднощі для французької політики на конференції в

справах роззброєння.

Далі газета вказує, що середина наступного року, тобто майже одночасно з конференцією в справах роззброєння, знов виникнуть питання міжнародних боргів та репарацій, і, що одночасно обговорювати обидва питання недоцільно.

Що ж до позиції німецького уряду, то в колах Ліги Націй гадають, що Німеччина висуне такі пункти: 1) Визнати необхідну рівноправність всіх держав на основи духу та змісту статуту Ліги Націй. 2) ґрунтовно зменшити наявне озброєння всіх країн, але ні в якому разі не стабілізувати сьогодишнього стану озброєння. 3) Охопити всі види озброєння загальним договором про роззброєння.

муністи перед 1 серпня демонстрацію; улани розігнали демонстрантів і арештовано 12 осіб.

В Римах арештовано місьцевий комітет з 6 осіб.

В Ярославі арештувала поліція 4 визначних комуністів.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

НАСТУП НА ПРОФСПІЛКИ.

В Лодзі перевела поліція ревізії в профспілках: робітників стяжкового промислу, робітників одягового промислу й робітників суднобудівного промислу. Всіх робітників, що були присутні в локіалях тих профспілок арештовано, а локіаль опечатано. В зв'язку з тою ліквідацією профспілок арештовано в Лодзі 99 робітників.

У Варшаві перевела поліція 29 липня ревізії в локіалях профспілки будівельних робітників. Арештовано там ряд осіб підозрілих у “протидержавній діяльності” і віддано їх до диспозиції суду. Локіаль опечатано.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

За відомостями польської фашистської преси поліція перевела у Львові цілий ряд ревізій і арештів серед робітників та ремісників. Арештовано 32 осіб, з того 2-ох: М. Бернарда і І. Павліка віддано до “диспозиції” судді Деманда.

В Дрогобичі й околичних селах переведено ревізії й арештовано 50 робітників і селян та відставлено їх до слідчої тюрми в Самборі.

В Перемишлі арештувала поліція 6 “визначних комуністичних діячів”.

В Санюку перевела поліція ревізії й арештувала “місцевий комітет” комуністичний з 10 осіб.

В Станіславіві урядили ко-

муністи перед 1 серпня демонстрацію; улани розігнали демонстрантів і арештовано 12 осіб.

В Римах арештовано місьцевий комітет з 6 осіб.

В Ярославі арештувала поліція 4 визначних комуністів.

ЛЕТЮЧКИ І ТРАНСПАРЕНТИ.

В Золочеві розкинули невідомі особи протидержавні летючки. Такі летючки розкидані були також в казармах і звалили жовнірів до непослуху офіцерів.

У Львові старались комуністи вивішувати червоні транспаренти з “протидержавними кличами”. Поліція транспаренти здійняла і арештувала при тому кількох осіб.

Невідома особа розкинула летючки в “Колейових Варстатах” у Львові.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ПОЛЬСЬКИХ КАТИВ.

Як відомо, польський уряд практично у своїх тюрмах нечування катівський режим проти політичних в'язнів. Осатнітим часом дежим по тюрмах Західної України “удосконалено” застосуванням фашистської національної політики. Всіх в'язнів розподіляють на національні групи, тримають їх окремо й адміністрація з національними групами в'язнів поводиться неадекватно: в'язні-українці і євреї зазнають при цьому найбільше. Протестуючи проти

поділу в'язнів на національні групи, всі політичні в'язні Дрогобицької тюрми оголосили масову голодувку.

Крім того, як повідомляють газети, в міністерстві юстиції опрацьовують нові правила для польських тюрм. За цими правилами політичних в'язнів цілком дорівнюється до в'язнів карних.

СТРАЙКИ І РЕДУКЦІЯ.

В Пацікові — пов. Долина застрайкували робітники фірми “Заклади Деревельного Промислу в Пацікові” як протест проти невиплачування заробітної платні за місяць червень і липень. До страйку ставали всі (150) заняті там робітники.

В Станіславіві стануло до страйку 50 шевських робітників, домагаючись підвижки платні.

В Демній Вишній — Сколе — застрайкувало 700 робітників зайнятих на тартаківні Гредлі — проти дальшої знизки заробітної платні на 7 процент.

В Мостисловічах — страйкують молоді робітники зайняті при укладанні далаекобіжних каблів (телефонів). Страйкуючі домагаються підвижки платні на 2 злотих від 1 метра викопаного рову.

Фірма “Великі Каменоломи в Більську” застановила працю, через що 150 робітників опинилось без праці.

В Завершю (Домбровський Басейн) стануло до страйку 500 робітників, протестуючи проти вивідження всім робітникам праці, починаючи з дня 8 серпня.

Фабрика сукна в Жирардові — вивізила з дня 31 липня працю понад 600 робітникам.

ПАЛЯТЬ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ.

Польський фашистський уряд та суд перевищують середньовічних інквізиторів. Катування по польських тюрмах відомі цілому світові, так само як і пацифікація сія на Західній Україні.

Дійшло до інквізиторських метод польського фашизму і в боротьбі з українською культурою та, зокрема, книжкою. Конфіскувавши 3,000 примірників брошури про історію села Грималове, тарнопільський суд ухвалив знищити її, тарнопільський староста офіційно розпорядився спалити цілий розряд брошури і про це офіційно повідомлено автора книжки Оліяніка.

ТОВАРИШІ! Відновляйте передплату на “Укр. Роб. Вісті”!

ЗБОРИ КУРКУЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Нещодавно у Львові відбулися загальні збори так званої “Спілки українських хліборобів”, що об'єднує українських поміщиків, буржуазно-поміщичких великих і середніх землевласників та намагається змінити свої землевласницькі монархічні лахи також і коштом української куркульї. Збори, крім постанов щодо організації економічної самопомогі, ухвалили також зміцнювати, як вони самі зазначають, своє “клятве об'єднання”, зрозуміло, проти біднішого західно-українського селянства.

До ради цієї “хліборобської” монархічної організації входять відомі українські землевласники на чолі з Мироном Луцьким (голова) — братом українського верховода Остапа Луцького та секретарем — поміком Осипом Оципком.

ТЕРОР РУМУНСЬКОЇ БОЯРИЦИ.

Румунський суд не виставляє відплатних умов, засуджуючи трудящих на цілі десятки років ув'язнення. Букарештський суд ухвалив цим днем вирок, на підставі якого засуджено винувачених у “шпунґстаї”: Варзара — на 20 років, Грешку та Каліша — на 10 років, Соломона та Арадя — на 15 років і Аспендера — на 6 років тяжкої в'язниці.

Сторожинський суд на Буковині закінчив розглядати справу проти 6 робітників, винувачених у комуністичній пропаганді. Всіх підсудних засуджено від 6 місяців до одного року ув'язнення та до позбавлення прав на 5 років кожного.

СТАТИСТИКА ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

На основі звідомлень Головної Команди Державної Поліції оголосила преса статистику переступів в Польщі за рік 1929 в порівнянні з роком 1925.

І так було в:	1925 — 1929
зради головної:	43—290
нарушення пуб. спокою:	70,162—75,273
ущкодження на тілі:	34,493—72,220
шпунґстаї:	15,026—26,359
спирневірення:	3,072—4,438

Ті числа показують, що за тих пару літ зроблено тут значний “поступ”.

Зомліз до голоду. У Варшаві, на розі вулиці Маршалковської і Королівської упав на землю і зомлів 31-літній Франц Домбровський, безробітний. Лікар ратушкового поготівля ствердив, що причиною слабости було надмірне виснаження з голоду.

Бездомні. У Варшаві приходять щоденно до вилуку суспільної опіки 20—30 подань від бездомних родин, що бажають дістатися до міських бараків для бездомних.

ГРИЦЬ ІВАНЕНКО, був. старший десятник УСС. “ТИРОЛЬЦІ СХОДУ”--ДЛЯ НОВОЇ РОЛІ

(Докінчення)

Відношення австрійської влади до УСС.

Австрійська влада не трактувала УСС, як якоїсь особливій від австрійської армії формации зі своїми цілями і гаслами, а навів була проти поцінювання таких. Як знаємо не дозволено організувати численніших відділів. Кілька тисяч звербованих зібраних стрільців в Стрию мусла Бюера Управа на домагання австрійських військових штабів розпустити, а лише дві тисячі і то вибраних по соціальному критерію інтелігентів і більш певних селян могла затримати, бо Австрія не довіряла і боялась революційних настроїв українських робітників і селян. Зажадано далі заприписання цих двох тисячок на вірність Франц-Йосифові. В часі війни не дозволено на вербунок полисовими австрійської армії від 17—50 років життя до УСС, хоча УСС мали в бою великі страти. Заборонено приймати до УСС навіть 16-літніх дітей на Закар-

патській Україні, і не дозволено на об'єднання з УСС гуцульського легіону Василька. Австрія намагалася лише використати національно-визвольні стремління українських народніх мас проти свого суперника — Росії, що завдяки українській буржуазії і УСС вдалося, а не розвивати їх у себе, а навпаки, розбивати і придушувати. Підтверджує це факт згуртування Австрією лепств української буржуазії: поділу Галичини на східну і західну, українського університету і поділу буковинської дієцезії на румунську й українську та приречення Франц-Йосифом і подтвержене по його смерті Карлом — надання цілій Галичини автономії, себто віддання західно-українських працюючих мас під повне панування польської буржуазії і магнатів. Навіть і ця пощочина за вірну, собачу службу, не привела до притомности ані буржуазних політиків з Заг. Укр. Ради, ані УСС, ані т. зв. соціалістів. Загальний класовий інтерес української буржуазії стояв для

Про інші заслуги та значіння УСС.

Крім завдань та “заслуг” УСС, зєсованих нами вище, “визволення” українського народу з російської неволі під австрійсько-польське ярмо — буди ще другі, вже дещо скромніші:

1. Популяризувати існування української нації в світі.
2. Творити зародок української армії.

них вище, як часткові вимоги. Загальна Українська Рада у відповідь на цей “подарунок” Франц-Йосифа за дворічну службу для Австрії й УСС-ів в письмі до УСС з 4 вересня 1916 року не вміє нічого більш сказати, як лише:

“Український нарід віддав у Ваші модаді, але тверді руки частину своєї будучої долі. На Ваших хоруґах не сече спору набуку нашої національної честі/про честь — щоб не втікли з фронту. Г. І) тому найсвятіший обовязок кожного Стрільця стояти крило і непохитно під своїми хоруґами не тільки тоді, коли стяги висноють союзницьким баском, але й тоді і то переладів тоді, коли проминають роки затемнюють Ваші сердечні змагання. Крило й непохитно маєте йти під страєцькими хоруґами вперед до святої цілі, щоби вибитися з області імлі під ясне проміння воєнної слави”.

Про інші заслуги та значіння УСС.

Крім завдань та “заслуг” УСС, зєсованих нами вище, “визволення” українського народу з російської неволі під австрійсько-польське ярмо — буди ще другі, вже дещо скромніші:

1. Популяризувати існування української нації в світі.
2. Творити зародок української армії.

“Ми пішли всю світову завірюку лише тому, щоб наша Україна в часі сего всевітнього, смертельного спору могла проголосити, що є і хоче бути, хоче мати своє місце під сонцем” (З листа командуючого складу УСС до Заг. Укр. Ради з 11. XI. 1915 року).

Слабість цих двох аргументів, що не вистає за справедливий існування в австрійській армії українських військових добровільних відділів — УСС, аж бе в очі. Були це власне мільяні банків для критично настроєних щодо потреби УСС і для тих усусувів, які не хотіли битися за Австрію, мрії яких йшли далі, як це накреслили шляхи УСС-ам Головна Українська Рада. А таких нас мелодечних мрійників, робітників і селян заціпленних і обдурених патріотичною, націоналістичною фразою серед УСС було не мало. Впади ми жертвою слабой класової свідомости, націоналістичної агітації різних “поступових” і “соціалістичних” партій УРП і УСДП та інші. Поза гарною патріотичною, антиросійською фразою, голошеною ними та їх Українською Радою і Боевою Управою не бачили ми австрійсько-імперіалістичного українського буржуазного змісту, суті УСС-ів, їх об'єктивно анти-

народної ролі.

Бо що ж означає популяризувати “українське ім'я”, “задокументувати існування живучости укр. нації” через оборону одного окупанта і насильня проти другого? Чи ж це шлях до цього? Що не цією дорогою боротьба гноблених нарід за волю, свідчить нам хоч би боротьба Ірландії, в часі цієї самої війни проти влади одного гнобителя, проти Англії, а ще більше свідчить про це Жовтнева революція в Росії 1917 року. Не службою царській Росії, не поміччю її поваленню тюрму народів, Росію, а революційною боротьбою всіх працюючих буржуї Росії проти царату та буржуазії. Як далеко сягла “популяризація українського імені” свідчать рішення Ради Амбасадорів 1919 і 1923 року.

При російській армії не було українських легіонів, але узброєні маси вишколені військово, викопали царизмові глибоку могилу. Узброювала і військово вишколювала сама Австрія українські народні маси під її пануванням, коли хотіла мати мільйонів армії, і вишколювала не дві-три тисячі стрільців, а біля мільйону. Не Січові Стрільці, які своїм існуванням

скріплювали підстави Австрії, а лише революційна робота серед українських жовнірів в австрійських полках, могла бути тим завязком революційних збройних сил. І ці власні жовніри з австрійської армії зіграли велику роль в листопадіві дні 1918 року в Галичині.

До повстання “Тирольців Сходу” 1914 р. причинилися не найбільше, українське радикали, а зокрема УСДП на чолі з Темницьким та Старосольським. Серед українських працюючих мас були сильні антивоєнні настрої і лише завело агітації цих партій повело українській буржуазії одурманити працюючі маси Східної Галичини 1914 року і запрятити їх в комут австрійського милітаризму.

УСДП діяла за прикладом своїх рідних сестер німецької та австрійської с.-д. та П. Інтернаціоналу. Одноцілий національний-буржуазний фронт і оборону австрійської монархії поставили вище революційної боротьби за соціальне й національне визволення українських працюючих. У всіх важливих хвилях для української буржуазії, як 1914-18 рр., 1920-23 та 1930-го р. УСДП і УСРП Стрільці, які своїм існуванням

жужай спішать й на поміч — так буде і в найближчих рішачих долю капіталістичного ладу на наших землях, хвилях.

Буржуазне клясове обличчя УСС, знаряддя в руках австрійського імперіалізму та української реакції ше більше виступило в часі соціально та національно-визвольних змачань українських народніх мас по обох боках Збруча.

УСС, стаючи окупаційними відділами німецько-австрійської армії на Україні 1918-19 рр. — боронять на Україні ексепозитуру російської реакції, зв. владу гетьмана Скоропадського, а гуцульський курінь становиться карним загном проти українського зазбручайського селянства, яке бунтується проти поміщиків та розстріляти “розвесекають” братів-українців.

Дітя УСС — петлюрівські Січові Стрільці 1918-20 рр. на Наддніпрянській Україні стали одним із штурмових загонів української контрреволюції, погромниками київського пролетаріату.

Кого ж як не УСС-ів ужив український буржуазний уряд ЗМНР для придушення повстання загонів української бур-

жужай спішать й на поміч — так буде і в найближчих рішачих долю капіталістичного ладу на наших землях, хвилях.

Буржуазне клясове обличчя УСС, знаряддя в руках австрійського імперіалізму та української реакції ше більше виступило в часі соціально та національно-визвольних змачань українських народніх мас по обох боках Збруча.

УСС, стаючи окупаційними відділами німецько-австрійської армії на Україні 1918-19 рр. — боронять на Україні ексепозитуру російської реакції, зв. владу гетьмана Скоропадського, а гуцульський курінь становиться карним загном проти українського зазбручайського селянства, яке бунтується проти поміщиків та розстріляти “розвесекають” братів-українців.

Дітя УСС — петлюрівські Січові Стрільці 1918-20 рр. на Наддніпрянській Україні стали одним із штурмових загонів української контрреволюції, погромниками київського пролетаріату.

Кого ж як не УСС-ів ужив український буржуазний уряд ЗМНР для придушення повстання загонів української бур-

(Докінчення на 4-й сторони.)